

Janusz Kumala

Niepokalane poczęcie : dar i zadanie

Salvatoris Mater 6/1, 7-8

2004

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Niepokalane poczęcie – dar i zadanie

W roku 2004 obchodzimy 150 rocznicę ogłoszenia dogmatu o niepokalanym poczęciu Matki Bożej. Droga dojrzewania dogmatu była długa i skomplikowana, naznaczona burzliwymi dyskusjami teologów, cierpliwym towarzyszeniem Magisterium Kościoła i pokorną wiarą ludu chrześcijańskiego, którego intuicja wiary okazała się bardzo ważna w rozwoju zrozumienia tajemnicy świętości Matki Jezusa.

W dniu 8 XII 1854 roku Pius IX bullą *Ineffabilis Deus* zakończył wielowiekową i ożywioną dyskusję wokół prawdy o zachowaniu Maryi od grzechu pierworodnego, uznając ją za dogmat wiary: *Ogłaszamy, orzekamy i określamy, że nauka, która utrzymuje, iż Najświętsza Maryja Panna od pierwszej chwili swego poczęcia, na podstawie szczególnej łaski i przywileju wszechmogącego Boga, mocą przewidzianych zasług Jezusa Chrystusa, Zbawiciela rodzaju ludzkiego – została zachowana nietknięta od wszelkiej zmazy grzechu pierworodnego, jest prawdą przez Boga objawioną, i dlatego wszyscy wierni powinni w nią wytrwale i bez wahania wierzyć.*

Wydarzenie niepokalanego poczęcia Maryi ujmujemy w kategorii daru i zaliczamy go do „wielkich dzieł” dokonanych w Maryi przez Trójjedynego Boga. Tajemnica owego absolutnie darmowego daru Bożego stanowi dla nas motyw, aby dziękować i uwielbiać Trójcę Świętą.

Dar „pełni łaski”, którym Bóg obdarzył Maryję, sprawia, że dostrzegamy w Niej ideał człowieka stworzonego na obraz i podobieństwo Boże, od samego początku swego istnienia otoczonego zbawczą miłością Boga. Wpatrywanie się z miłością w to Maryjne misterium rodzi zdumienie i zachwyt Bożym działaniem w człowieku.

Maryja jawi się nam jako paradygmat ludzkiej osoby według pierwotnego zamysłu Boga, co najlepiej wyraża kategoria piękna. Misterium niepokalanego poczęcia to misterium duchowego piękna człowieka, którego Autorem jest Bóg Stworzyciel (por. Mdr 13, 3).

Piękno Niepokalanej nie może być tylko podziwiane, ale winno stanowić inspirację do podejmowania wysiłku, by dążyć do świętości, gdyż jest to zadanie każdego chrześcijanina.

Dar niepokalanego poczęcia Maryi ściśle wiąże się z zamysłem Ojca dotyczącym wcielenia Syna Bożego – dar otwiera na zadanie. Bóg Ojciec bowiem „przewidział” i „wybrał” Maryję na Matkę Wcielonego Słowa. W owym „odwiecznym wyborze” należy zatem widzieć tajemnicę niepokalanego poczęcia. Umieszczamy ją w kontekście „tajemnicy wybrania” każdego człowieka (por. Ef 1, 4), stąd też nie oddziela ona Maryi od innych ludzi – także odwiecznie wybranych i umiłowanych w Chrystusie – ale wpisuje się w uniwersalny plan

„Bożych przeznaczeń”, których najdoskonalszą ikoną jest Maryja, wybrana w sposób całkowicie wyjątkowy i jedyny.

Taki obraz Bożego działania, który odsłania przed nami tajemnica niepokalanego poczęcia, pomaga odkrywać prawdę o tym, że każdy człowiek jest odwiecznie wybrany i umiłowany przez Boga oraz przeznaczony do życia wiecznego z Nim. Człowiek zrodzony z miłości Boga Ojca jest powołany, aby żyć w miłości i doświadczyć jej w sposób najpełniejszy w wieczności.

Refleksja nad tajemnicą zbawienia Maryi prowadzi nas do odkrycia w sposób wyraźny paschalnego wymiaru niepokalanego poczęcia. W liturgii Kościół pozdrawia Maryję jako swój „początek”, ponieważ w Jej niepokalanym poczęciu widzi zapowiedź zbawczej łaski paschalnej. Niepokalana jako „pierwsza wśród odkupionych” zwiastuje prawdę o miłosierdziu Boga.

Wydarzenie paschalne, którego doświadczyła Maryja w pierwszym momencie swojego zaistnienia, wskazuje na „sposób” istnienia Kościoła będącego przecież owocem tajemnicy paschalnej Słowa Wcielonego. Kościół bowiem zrodzony z misterium Chrystusa ukazuje się jako „święty i niepokalany”, którego świętość jest mu dana i zarazem zadana.

Misterium paschalno-eklezjalne niepokalanego poczęcia nabiera też wymiaru kosmiczno-eschatologicznego. „Nowość” zapoczątkowana niepokalanym poczęciem proklamuje przemienione oblicze wszechświata, odnowionego i przebóstwionego, odsłaniając „nowe niebo i nową ziemię”.

Kontemplacja tajemnicy niepokalanego poczęcia pomaga wejść głębiej w misterium Chrystusa jako jedyne Zbawiciela i budzi ufność w moc zbawienia. To ważna prawda, ponieważ dzisiaj w świecie brakuje ufności, a dominuje lęk przed wszystkim i przed wszystkimi. To także tutaj tkwi przyczyna poszukiwania przepowiedni, prorocत्व, objawień. Człowiek nie umie sobie poradzić z lękiem i niepewnością jutra, bo nie ufa Zbawicielowi, nie dowierza Jego mocy. Przyjęcie w wierze daru niepokalanego poczęcia przekonuje, aby iść naprzód z nadzieją, nie lękać się, wypłynąć na głębię.

Obecny numer „Salvatoris Mater” wprowadza w bardzo bogate doświadczenie Kościoła odnoszące się do tajemnicy Niepokalanie Poczętej. W różny sposób jest ona przyjmowana i przeżywana, czego świadectwem są chociażby wielorakie charyzmaty życia konsekrowanego. Należy żywić nadzieję, że lektura „Salvatoris Mater” zachęci do odkrycia w misterium niepokalanego poczęcia znaku zbawczej obecności Chrystusa w codziennym życiu i będzie wezwaniem do pielęgnowania w sobie duchowego piękna.